

Jaarrekening 2017

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
1 BESTUURSVERSLAG	1
1.1 DOELSTELLING.....	1
1.2 JAARREKENING 2017.....	1
1.3 SAMENSTELLING BESTUUR.....	2
1.4 BELEID MET BETREKKING TOT OMVANG EN FUNCTIES RESERVES EN FONDSEN.....	2
1.5 BELEGGINGSBELEID.....	2
1.6 ACTIVITEITEN IN 2017.....	3
1.7 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017.....	5
1.8 ACTIVITEITEN IN 2018.....	5
BEGROTING 2018	7
A. BALANS	8
B. STAAT VAN BATEN EN LASTEN	9
C. ALGEMENE TOELICHTING	11
D. KASSTROOMOVERZICHT	12
E. TOELICHTING OP DE BALANS	13
F. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	16
G. OVERIGE GEGEVENS	24
- BESTEMMING SALDO	
- GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	

Voorwoord

1. Bestuursverslag

1.1 Doelstelling

De Belangenvereniging Longfibrosepatiënten Nederland, statutair gevestigd in Maastricht, wil de bekendheid van de aandoening longfibrose verbeteren, zowel binnen de medische wereld als daarbuiten. Daarnaast wil de vereniging patiënten, lotgenoten en andere betrokkenen met elkaar in contact brengen.

De belangenvereniging wil dit bereiken door:

- het informeren van longfibrosepatiënten en hun directe omgeving over onder meer de ontwikkelingen op het gebied van onderzoek, behandelingen, zorgverzekeringen en gebruik van zuurstof;
- het bevorderen en stimuleren van onderlinge contacten tussen longfibrosepatiënten;
- het organiseren van landelijke bijeenkomsten met gastsprekers zoals longartsen, fysiotherapeuten, psychologen en andere deskundigen;
- het organiseren van regionale bijeenkomsten en huiskamerbijeenkomsten waar lotgenoten elkaar ontmoeten en hun ervaringen kunnen uitwisselen;
- het bevorderen van kennis over de verschijnselen en klachten van de longfibrosepatiënt;
- het verzorgen van voorlichtingsmateriaal voor patiënten, huisartsen, specialisten, longverpleegkundigen en anderen;
- het bevorderen en meewerken aan wetenschappelijk onderzoek;
- het actief deelnemen aan activiteiten zoals gezondheidsbeurzen en symposia.

1.2 Jaarrekening 2017

De jaarrekening 2017 is opgesteld conform 'Richtlijn 640', de richtlijn voor organisaties zonder winststreven.

Volgens de statutaire bepalingen wordt jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het jaar een Algemene Ledenvergadering gehouden, waarin de door het bestuur opgemaakte en ondertekende jaarstukken ter goedkeuring worden voorgelegd.

1.3 Samenstelling bestuur

Het bestuur van de vereniging bestond eind 2017 uit:

- De heer R. Bickerstaffe, voorzitter
- De heer H. Roseboom, secretaris/penningmeester
- De heer T. Sewalt, bestuurslid (patiënt)
- De heer H. Hofstee, bestuurslid (patiënt)
- Mevrouw W. Hekking-Mulder, bestuurslid (partner van patiënt)

Gedurende het boekjaar is mevrouw W. Hekking-Mulder toegetreden tot het bestuur, haar partner was longfibrosepatiënt. Het bestuur is verheugd met deze versterking. Tevens participeert in het bestuur mevrouw L. Naber, die op parttime basis voor de vereniging werkzaam is.

Daarnaast zijn er werkgroepen voor de website, het nieuwsblad, voorlichting en lotgenotencontact (onder andere huiskamerbijeenkomsten en regionale bijeenkomsten).

1.4 Beleid met betrekking tot omvang en functies reserves en fondsen

Het Penders Fonds heeft als doelstelling het (mede)financieren van wetenschappelijk onderzoek, dat de kwaliteit van leven van huidige en toekomstige patiënten met longfibrose kan verbeteren. Voorstellen voor onderzoek kunnen door iedereen ingediend worden, maar zullen veelal komen uit de omgeving van leden van onze adviesraad. Over de voorstellen wordt beslist door het bestuur, in overleg met leden van de adviesraad en eventueel andere deskundigen. De vereniging wordt zo mogelijk betrokken bij de opzet en uitvoering van het onderzoek. De inkomsten van het Pendersfonds bestaan uit giften en donaties van personen of bedrijven die de doelstelling van het Fonds een warm hart toedragen. Donaties aan de vereniging, waarvan de gever heeft aangegeven dat deze bestemd zijn voor het Pendersfonds, worden in het fonds gestort; niet-geoordeelde donaties worden in principe gebruikt voor verenigingsactiviteiten. Het bestuur kan in incidentele gevallen besluiten gelden uit de algemene reserves van de vereniging te doteren aan het Pendersfonds. Het bestuur streeft er naar de middelen van het Pendersfonds zo veel mogelijk te besteden aan de doelstelling en de vrije reserve niet hoger te laten worden dan € 50.000.

1.5 Beleggingsbeleid

De Belangenvereniging Longfibrosepatiënten Nederland hanteert een defensief beleggingsbeleid. Tijdelijk overtollige middelen worden op een spaarrekening of een depositorekening geplaatst, afhankelijk van de renteontwikkelingen. Er wordt niet belegd in effecten of andere risicovolle beleggingsproducten.

1.6 Activiteiten in 2017

Lotgenotencontact

Er zijn twee succesvolle landelijke bijeenkomsten georganiseerd in Houten. De eerste op 12 mei, die werd bijgewoond door ruim 100 personen. Mevrouw Ingrid Wegman, longverpleegkundige in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in Amsterdam hield een lezing over de rol van de longverpleegkundige bij de behandeling van Longfibrose. Voor veel patiënten is deze rol van groot belang bij het omgaan met de ziekte in het dagelijks leven. Dit aspect werd verder toegelicht door mevrouw Simone das Dores, klinisch psycholoog in het OLVG. Mevrouw Maren Rothkegel, diëtiste, gaf vervolgens een interessante presentatie over het belang van goede voeding. "Leven met een longaandoening valt te vergelijken met het bedrijven van topsport."

Op deze bijeenkomst werd mevrouw Hekking-Mulder benoemd tot bestuurslid van onze vereniging.

De tweede bijeenkomst vond op 17 november plaats met ruim 120 deelnemers. Dr. Marcel Veltkamp, van het St Antonius Ziekenhuis Nieuwegein gaf daar een lezing over de nieuwste inzichten over de oorzaken van longfibrose en eventuele behandelingen. Daarna gaf Dr. Pieter Hiemstra van het UMC in Leiden een lezing over het belang van vitamine D bij longaandoeningen en het eventuele nut van extra inname daarvan. Na de lunch gaf Dr. Ben Strookappe van het ziekenhuis Gelderse Vallei een presentatie over het belang van fysiotherapie bij interstitiële longziekten.

Aansluitend vond de Algemene Ledenvergadering plaats. Hierin werd een korte samenvatting gegeven van het jaarverslag en de jaarrekening over 2016, welke werden goedgekeurd. Ook werd het jaarplan 2018 gepresenteerd, dat eveneens door de leden werd goedgekeurd.

In samenwerking met gespecialiseerde ziekenhuizen zijn in 2017 regionale bijeenkomsten georganiseerd in een groot aantal expertise- en behandelcentra voor interstitiële longziekten. De belangstelling voor deze bijeenkomsten was net als vorig jaar groot, meer dan 400 personen namen aan deze bijeenkomsten deel.

In de huiskamerbijeenkomsten komt een kleine groep (6-8 personen) circa vier keer per jaar bij elkaar. De groepen zijn erop gericht ervaringen te delen. Het aantal groepen groeit gestaag.

Publiciteit

Het informatieblad 'Leven met longfibrose' is in 2017 viermaal uitgegeven. Het blad is ook op de website gepubliceerd, evenals andere ontwikkelingen en nieuwtjes. Door een ruimhartige sponsoring van onder andere Boehringer Ingelheim kon een verdiepingsslag gemaakt worden en extra capaciteit voor de redactie worden ingehuurd. Uit veel positieve reacties blijkt dat het informatieblad duidelijk in een behoefte voorziet.

De website van de vereniging in de vernieuwde vorm blijft veel belangstelling trekken evenals de basisfolder: Leven met longfibrose.

Het door ons oud-bestuurslid mevrouw R. Kulk geschreven boek, getiteld 'Verslaafd aan zuurstof', uitgegeven door onze vereniging, trekt nog steeds veel belangstelling.

Belangenbehartiging

Ook in 2017 zijn we vertegenwoordigd in het Platform Ieder(in), de opvolger van de CG-raad, het Platform Longpatiëntenverenigingen en de Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenverenigingen (VSOP). Met het Longfonds zijn de gesprekken over nauwere samenwerking voortgezet. Een groot deel van de administratieve taken voor de vereniging worden vanaf 1 januari 2015 door het Longfonds uitgevoerd. Ook op het gebied van communicatie wordt nauw samengewerkt.

Onderzoek

De samenwerking met de onderzoeksgroep Nieuwegein voor het vullen van de landelijke database met patiëntgegevens is voortgezet.

Over de in 2014 gestarte onderzoeken, welke financieel worden ondersteund vanuit het Pendersfonds, wordt in het informatieblad en via de website gerapporteerd.

Projecten

In 2016 en 2017 is meegewerkt aan het project "Patient Journey", gesponsord door zowel Roche als Boehringer Ingelheim. In dit project wordt door middel van interviews in kaart gebracht waar een patiënt met Longfibrose door heen gaat en tegen aan loopt in het traject van eerste klachten tot definitieve diagnose en leren leven met. De resultaten hiervan worden gebruikt in het werk van onze vereniging, bijvoorbeeld in het project "Samen beslissen" en de awarenesscampagne, waarover hier onder meer.

In 2017 is gestart met het project "Samen beslissen in de zorg voor zeldzaam". In dit project wordt samen met de drie erkende expertisecentra gewerkt aan de opzet van een netwerk van zorgaanbieders voor longfibrose, waarin wordt samengewerkt door expertisecentra en regionale ziekenhuizen voor een gecoördineerde zorg voor longfibrosepatiënten. Tevens wordt in dit project gewerkt aan een individueel zorgplan voor deze patiënten.

Aan het eind van 2017 is met financiële ondersteuning van Roche en Boehringer Ingelheim een awarenesscampagne gestart die tot doel heeft de bekendheid van longfibrose te vergroten en om te zorgen dat de symptomen sneller worden herkend. Deze campagne omvatte onder andere facebookcampagne en een artikel in de Telegraaf. De campagne heeft ruim een half miljoen mensen bereikt en leidde tot een sterke toename van het bezoek aan onze website.

1.7 Staat van baten en lasten 2017

Lasten

De lasten zijn fors hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door niet-begrote kosten voor extra activiteiten.

Dit betreft in de eerste plaats de vernieuwing van ons informatiemateriaal, met name de folder "Goede zorg voor patiënten met longfibrose" en een folder "ABC van longfibrose".

Daarnaast is er fors geïnvesteerd in de al eerder genoemde awarenesscampagne.

Tenslotte zijn kosten gemaakt voor het project "Samen beslissen voor zeldzaam".

Baten

De baten voor 2017 zijn ook fors hoger dan begroot. Hiervoor zijn een aantal oorzaken te noemen, die grotendeels een incidenteel karakter vertonen.

In de eerste plaats zijn de donaties fors hoger dan begroot. Dit komt deels doordat giften voor het Pendersfonds niet in de begroting worden opgenomen. Heel bijzonder was in 2017 de ontvangst van een aantal legaten met een totaal bedrag van bijna €80.000. Over de besteding hiervan doet het bestuur hieronder een voorstel.

Ook de binnengekomen sponsorbedragen zijn fors hoger, door hogere bijdragen van zowel Roche als Boehringer Ingelheim. Zonder deze bijdragen zouden de extra activiteiten niet hebben kunnen plaatsvinden.

Het project "Samen beslissen" tenslotte wordt grotendeels bekostigd uit een subsidie van Zorg Instituut Nederland.

Resultaat

Het resultaat voor 2017 bedraagt € 78.698 positief.

Het bestuur stelt voor dit bedrag als volgt te verdelen:

€ 25.000 in het Pendersfonds

€ 25.000 in een op te zetten Fonds speciale projecten

€ 28.698 in de continuïteitsreserve.

Het Pendersfonds komt hiermee ruim boven de aangegeven maximum grens van €50.000 en het bestuur zal de leden van de adviesraad uitnodigen met onderzoeksvorstellen te komen.

De continuïteitsreserve komt hiermee op ruim €48.000, waarmee de continuïteit redelijk verzekerd is.

Het Fonds speciale projecten wordt in het leven geroepen voor de financiering van speciale projecten binnen onze doelstellingen, waarvoor geen of onvoldoende sponsoring gevonden kan worden.

1.8 Activiteiten in 2018

In het kader van lotgenotencontact zijn twee landelijke bijeenkomsten gepland. Wij streven er naar om de jaarvergadering waarin de jaarrekening 2017 kan worden gepresenteerd aansluitend op de voorjaarsbijeenkomst te houden. Daarnaast worden er enkele regionale bijeenkomsten georganiseerd, wederom in samenwerking met gespecialiseerde ziekenhuizen. De vereniging gaat onderling contact tussen lotgenoten verder promoten door het ondersteunen van huiskamerbijeenkomsten en deelname aan de Longpunten van het Longfonds.

In het kader van voorlichting en informatievoorziening verschijnt ons informatieblad vier tot vijf keer. De website wordt up to date gehouden en het nieuwe informatiemateriaal zal op brede schaal verspreid worden onder ziekenhuizen, longartsen en patiënten.

In het kader van belangenbehartiging richt de vereniging zich vooral op samenwerking met het Longfonds, andere longpatiëntenverenigingen en de VSOP. Speerpunten hierin zijn de vergoeding van weesgeneesmiddelen en het verder uitbouwen van de structuur van expertise- en behandelcentra. In dit kader zullen wij deelnemen aan het VSOP project "Samen beslissen" dat beoogt een structuur voor de samenwerking tussen expertisecentra en behandelcentra te definiëren.

De voucher voor belangenbehartiging van het Fonds PGO wordt ingezet voor het project met VKS, 'Expertise in kaart'. Hierbij wordt geprobeerd een verdiepingsslag te maken en naast expertisecentra ook behandelingscentra te identificeren.

De samenvatting van de begroting 2018 kan als volgt worden weergegeven:

Baten

Contributies en donaties	10.000,00
Sponsoring	15.000,00
Informatiematerialen	250,00
Rente	250,00
Subsidie	<u>45.000,00</u>
Totaal baten	<u><u>70.500,00</u></u>

Lasten

Landelijke bijeenkomsten	5.750,00
Regionale en huiskamerbijeenkomsten	3.750,00
Website	1.000,00
Informatieblad	6.500,00
Overige informatievoorziening	500,00
Belangenbehartiging	1.500,00
Personeelskosten	49.900,00
Kantoorkosten	1.000,00
Bestuurskosten	<u>600,00</u>
Totaal lasten	<u><u>70.500,00</u></u>
Saldo van baten en lasten	<u><u>0,00</u></u>

A. Balans

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<u>Activa</u>		
Vlottende activa		
- Vorderingen	43.231	629
- Liquide middelen	<u>107.546</u>	<u>55.470</u>
Totaal activa	<u><u>150.778</u></u>	<u><u>56.100</u></u>
 <u>Reserves en fondsen</u>		
<i>Reserves</i>		
- Continuïteitsreserve	48.227	19.529
<i>Fondsen</i>		
- Pendersfonds	58.464	33.464
- Fonds speciale projecten	<u>25.000</u>	<u>0</u>
Totaal reserves en fondsen	<u>131.691</u>	<u>52.993</u>
 Schulden		
- Schulden op korte termijn	<u>19.087</u>	<u>3.107</u>
 Totaal passiva	<u><u>150.778</u></u>	<u><u>56.100</u></u>

B. Staat van baten en lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>Baten</u>			
Contributies en donaties	17.647	10.000	16.792
Nalatenschappen	81.656	0	0
Sponsoring	24.191	10.000	15.615
Informatiematerialen	285	250	3.450
Rentebaten	20	250	79
Instellingssubsidie	45.000	45.000	35.000
Overige baten	775	0	451
Totaal baten	<u>169.574</u>	<u>65.500</u>	<u>71.387</u>
<u>Lasten</u>			
Besteed aan doelstellingen - directe kosten			
- Lotgenotencontact	8.029	9.250	6.505
- Voorlichting	35.213	7.550	16.308
- Belangenbehartiging	4.500	500	606
- Project Samen Beslissen	2.165	0	0
- Palliatieve zorg	0	0	5.000
- Kosten ten onderzoek ten laste van het Pendersfonds	0	0	0
	<u>49.907</u>	<u>17.300</u>	<u>28.420</u>
Besteed aan doelstellingen - indirecte kosten			
- Personeelskosten	36.699	46.600	37.519
- Kantoorkosten	1.368	1.000	1.215
- Bestuurskosten	1.919	600	560
- Algemene kosten	983	0	1.272
Totaal indirecte kosten	<u>40.968</u>	<u>48.200</u>	<u>40.566</u>
Totaal lasten	<u>90.876</u>	<u>65.500</u>	<u>68.986</u>
Resultaat	<u>78.698</u>	<u>0</u>	<u>2.401</u>

J A A R R E K E N I N G 2 0 1 7

	<u>Realisatie</u> 2017	<u>Begroting</u> 2017	<u>Realisatie</u> 2016
	€	€	€
Het saldo wordt gemuteerd op:			
- Continuïteitesreserve	28.698	0	-871
- Pendersfonds	25.000	0	3.272
- Fonds speciale projecten	<u>25.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal	<u><u>78.698</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>2.401</u></u>

C. Algemene toelichting

Grondslagen

De jaarrekening 2017 is opgesteld conform "Richtlijn 640", de richtlijn voor organisaties zonder winststreven

De in de balans opgenomen activa en passiva zijn, voor zover niet anders wordt vermeld, tegen nominale waarde opgenomen.

De vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarden minus de afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lineair. Het afschrijvingspercentage voor de computerapparatuur en -programmatuur is 33,33% per jaar. In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders wordt vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen. Verplichtingen die de Belangenvereniging Longfibrosepatiënten Nederland aangaat in het kader van het door de vereniging gefinancierde wetenschappelijk onderzoek worden in zijn geheel ten laste van het boekjaar gebracht waarin de verplichting wordt aangegaan. De afwikkeling van de verplichting in de vorm van een betaling aan de uitvoerder van het onderzoeksproject geschiedt via de balans.

D. Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De netto kasstroom bestaat uit de nettomutatie van de geldmiddelen in het boekjaar.

	<u>2017</u>		<u>2016</u>	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo van baten en lasten		<u>78.698</u>		<u>2.401</u>
		78.698		2.401
Mutaties in werkkapitaal				
- kortlopende vorderingen		-42.602		3.091
- Kortlopende schulden		<u>15.979</u>		<u>-9.453</u>
Totaal mutaties in werkkapitaal		<u>-26.622</u>		<u>-6.362</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		52.076		-3.961
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Mutaties in materiële vaste activa		<u>0</u>		<u>0</u>
Nettokasstroom		<u><u>52.076</u></u>		<u><u>-3.961</u></u>
Beginsaldo geldmiddelen		55.470		59.431
Eindsaldo geldmiddelen		<u>107.546</u>		<u>55.470</u>
Mutatie geldmiddelen		<u><u>52.076</u></u>		<u><u>-3.961</u></u>

E. Toelichting op de balans

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<u>Vorderingen</u>		
Te ontvangen baten	<u>43.231</u>	<u>629</u>
	<u>43.231</u>	<u>629</u>
Te ontvangen baten betreft een nalatenschap die in januari 2018 ontvangen is.		
<u>Liquide middelen</u>		
ING-rekeningen	<u>107.546</u>	<u>55.470</u>
Totaal liquide middelen	<u>107.546</u>	<u>55.470</u>
<u>Reserves en fondsen</u>		
- Reserves		
Continuïteitsreserve	<u>48.227</u>	<u>19.529</u>
Totaal reserves	<u>48.227</u>	<u>19.529</u>
<i>Continuïteitsreserve</i>		
Stand per 1 januari	19.529	20.400
Aandeel verdeling saldo boekjaar	<u>28.698</u>	<u>-871</u>
Stand per 31 december	<u>48.227</u>	<u>19.529</u>

Het bestuur zou graag beschikken over een continuïteitsreserve die voldoende is om bij het eventueel wegvallen van de inkomsten van de verenigingsactiviteiten gedurende één jaar te kunnen voortzetten. Met de voorgestelde resultaatbestemming is de continuïteit in financieel opzicht redelijk verzekerd.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<i>Fondsen</i>		
<i>Pendersfonds</i>		
Stand per 1 januari	33.464	30.192
Aandeel verdeling saldo boekjaar	<u>25.000</u>	<u>3.272</u>
Stand per 31 december	<u>58.464</u>	<u>33.464</u>

Het Pendersfonds heeft als doelstelling het (mede)financieren van wetenschappelijk onderzoek, dat de kwaliteit van leven van huidige en toekomstige patiënten met longfibrose kan verbeteren. Voorstellen voor onderzoek kunnen door iedereen ingediend worden, maar zullen veelal komen uit de omgeving van leden van onze adviesraad. Over de voorstellen wordt beslist door het bestuur, in overleg met de leden van de adviesraad en eventueel andere deskundigen. De vereniging wordt zo mogelijk betrokken bij de opzet en uitvoering van het onderzoek.

De inkomsten van het Pendersfonds bestaan uit giften en donaties van personen of bedrijven, die de doelstelling van het fonds een warm hart toedragen. Donaties aan de vereniging, waarvan de gever heeft aangegeven dat deze bestemd zijn voor het Pendersfonds, worden in het fonds gestort; niet geormerkte donaties worden in principe gebruikt voor verenigingsactiviteiten. Het bestuur kan in incidentele gevallen besluiten gelden uit de algemene reserves van de vereniging doteren aan het Pendersfonds. Het bestuur streeft er naar de middelen van het Pendersfonds zo veel mogelijk te besteden aan de doelstelling (en de vrije reserve niet hoger laten worden dan € 50.000,-). Het bestuur zal de leden van de adviesraad uitnodigen met voorstellen te komen voor te financieren onderzoek.

Fonds speciale projecten

Stand per 1 januari	0	0
Aandeel verdeling saldo boekjaar	<u>25.000</u>	<u>0</u>
Stand per 31 december	<u>25.000</u>	<u>0</u>

Het Fonds speciale projecten wordt in het leven geroepen voor de financiering van speciale projecten binnen onze doelstellingen, waarvoor geen of onvoldoende sponsoring gevonden kan worden.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
<u>Vorzieningen</u>		
<u>Schulden</u>		
- Schulden op korte termijn		
Crediteuren	19.086	3.106
Subsidie PGO kwaliteitsproject	0	0
Vooruitontvangen donaties	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal schulden op korte termijn	<u><u>19.086</u></u>	<u><u>3.106</u></u>

Convenant samenwerking met Longfonds

In april 2011 is een convenant met het Longfonds ondertekend, waarin het volgende is vastgelegd:

- de samenwerking met betrekking tot de werkzaamheden van de projectmedewerker die in loondienst is bij het Longfonds, maar werkzaam is voor de Belangenvereniging Longfibrose-patiënten Nederland
- de invulling van een adviesfunctie door het Longfonds ten behoeve van de Belangenvereniging Longfibrose patiëntenvereniging Nederland
- de benoeming van de terreinen waarop beide organisaties samen optrekken.

Het convenant is aangegaan voor onbepaalde tijd maar wordt jaarlijks geëvalueerd.

In 2014 is een contract afgesloten met het Longfonds betreffende administratieve ondersteuning. Vanaf 1 oktober 2014 wordt de ledenadministratie verzorgd door medewerkers van het Longfonds. Vanaf 1 januari 2015 is de gehele financiële administratie ondergebracht bij het Longfonds.

F. Toelichting op de staat van baten en lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
BATEN			
<u>Contributies en donaties</u>			
Contributies	11.349		11.393
Donaties	2.606		2.126
Donaties ten behoeve van Pendersfonds	<u>3.692</u>		<u>3.272</u>
Totaal contributies en donaties	<u>17.647</u>	<u>10.000</u>	<u>16.792</u>
<u>Nalatenschappen</u>			
Nalatenschappen	<u>81.656</u>		<u>0</u>
Totaal nalatenschappen	<u>81.656</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Sponsoring</u>	<u>24.191</u>	<u>10.000</u>	<u>15.615</u>
Totaal sponsoring	<u>24.191</u>	<u>10.000</u>	<u>15.615</u>
<u>Informatiematerialen</u>			
Patiënten - infomappen	25	250	40
Verkoop boek 'Verslaafd aan zuurstof'	<u>260</u>	<u>0</u>	<u>3.410</u>
Totaal Informatiematerialen	<u>285</u>	<u>250</u>	<u>3.450</u>
<u>Rentebaten en baten uit beleggingen</u>			
Totaal opbrengst banken	<u>20</u>	<u>250</u>	<u>79</u>

JAARREKENING 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>Instellingssubsidies Fonds PGO</u>			
Instellingssubsidie Fonds PGO	<u>45.000</u>	<u>45.000</u>	<u>35.000</u>
Totaal instellingssubsidies Fonds PGO	<u>45.000</u>	<u>45.000</u>	<u>35.000</u>
<u>Overige baten</u>			
Sponsoring regionale bijeenkomsten	775	0	451
Bijzondere baten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal overige baten	<u>775</u>	<u>0</u>	<u>451</u>

Toelichting lastenverdeling - specificatie en verdeling kosten realisatie 2017 naar bestemming

De directe kosten worden per onderdeel toegekend aan een van de doelstellingen.

De personeelskosten worden verdeeld op basis van de urenregistratie. De overige indirecte kosten worden op basis van de verhoudingen in de personeelskosten verdeeld over de doelstellingen

Lasten	Bestemming					Totaal realisatie 2017	Realisatie 2016
	Lotgenoten-contact	Voorlichting	Belangen-behandiging	Project Samen Beslissen	Penders fonds		
	€	€	€	€	€	€	€
<u>Directe kosten</u>	8.029	35.213	4.500	2.165	0	49.907	28.420
<u>Indirecte kosten</u>							
Personeelskosten	12.364	16.522	7.032	781	0	36.699	37.519
Kantoorkosten	461	616	262	29	0	1.368	1.215
Bestuurskosten	646	864	368	41	0	1.919	560
Algemene kosten	331	443	188	21	0	983	1.272
Totaal indirecte kosten	13.802	18.444	7.850	872	0	40.968	40.565
Totaal	21.831	53.657	12.350	3.037	0	90.875	68.985

Vervolg toelichting lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
BESTEED AAN DOELSTELLINGEN			
<u>Lotgenotencontact</u>			
Landelijke bijeenkomsten	5.956	5.850	6.297
Regionale bijeenkomsten	<u>2.073</u>	<u>3.400</u>	<u>208</u>
	<u>8.029</u>	<u>9.250</u>	<u>6.505</u>
- Landelijke bijeenkomsten			
Zaalhuur en catering	5.891		5.250
Sprekers- en representatiekosten	29		352
Reis- en verblijfskosten	<u>36</u>		<u>694</u>
	<u>5.956</u>	<u>5.850</u>	<u>6.297</u>
- Regionale bijeenkomsten			
Zaalhuur en catering	2.014		152
Reiskosten en representatie	<u>59</u>		<u>57</u>
Totaal regionale bijeenkomsten	<u>2.073</u>	<u>3.400</u>	<u>208</u>

JAARREKENING 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>Voorlichting</u>			
Algemene folder	0	0	11
Nieuwsbrief	9.889	6.050	6.673
Website	451	1.000	893
Boek 'Verslaafd aan zuurstof'	0	0	6.144
Overige informatievoorziening	9.385	500	2.587
Awarenesscampagne	15.488	0	0
Totaal voorlichting	<u>35.213</u>	<u>7.550</u>	<u>16.308</u>
- Algemene folder			
Drukkosten folder/briefpapier	0		11
Vrijwilligerskosten	<u>0</u>		<u>0</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>11</u>
- Nieuwsbrief			
Druk- en verzendkosten	9.889	6.050	6.673
Reiskosten redactiecommissie	<u>0</u>		<u>0</u>
Totaal nieuwsbrief	<u>9.889</u>	<u>6.050</u>	<u>6.673</u>
- Website			
Onderhoudskosten	<u>451</u>	<u>1.000</u>	<u>893</u>
Totaal website	<u>451</u>	<u>1.000</u>	<u>893</u>
- Boek verslaafd aan zuurstof			
Druk- en verzendkosten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>6.144</u>
Totaal boek verslaafd aan zuurstof	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>6.144</u>

JAARREKENING 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
- Overige informatievoorziening			
Informatieboek en infomap	<u>9.385</u>	<u>500</u>	<u>2.587</u>
Totaal overige informatievoorziening	<u>9.385</u>	<u>500</u>	<u>2.587</u>
- Awarenesscampagne	15.488	0	0
Totaal awarenesscampagne	<u>15.488</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Belangenbehartiging</u>			
Vergader- en telefoonkosten	0		0
Reiskosten	0		0
Advieskosten	4.500		0
Organisatie- en coördinatiekosten	<u>0</u>		<u>606</u>
Totaal belangenbehartiging	<u>4.500</u>	<u>500</u>	<u>606</u>
<u>Project Samen Beslissen</u>			
Projectkosten	<u>2.165</u>		<u>0</u>
Totaal Project Samen Beslissen	<u>2.165</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Palliatieve zorg</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>5.000</u>

	Realisatie <u>2017</u>	Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2016</u>
	€	€	€
<u>Kosten onderzoek ten laste van Pendersfonds</u>			
Katholiek Nieuwsblad	0		0
Long-on-Chip donatiepagina	0		0
Long-on-a-chip donatie Longfonds	<u>0</u>		<u>0</u>
Totaal kosten onderzoek ten laste van Penders Fonds	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>
 INDIRECTE KOSTEN			
Personeelskosten Longfonds	<u><u>36.699</u></u>	<u><u>46.600</u></u>	<u><u>37.519</u></u>
Dit betreft de personeelskosten van diverse medewerkers die in loondienst zijn bij het Longfonds, maar werkzaamheden doen ten behoeve van de Belangenvereniging Longfibrosepatiënten Nederland. Het gaat hier om diverse werkzaamheden waaronder werkzaamheden voor de Longfibrose (achterban, bestuur, ondersteuning redactie nieuwsbrief), de ledenadministratie en de			
 <u>Kantoorkosten</u>			
Verzendkosten	1.024		722
Kantoorbenodigdheden	344		494
Kosten telecommunicatie	<u>0</u>		<u>0</u>
Totaal kantoorkosten	<u><u>1.368</u></u>	<u><u>1.000</u></u>	<u><u>1.215</u></u>
 <u>Bestuurskosten</u>			
	<u><u>1.919</u></u>	<u><u>600</u></u>	<u><u>560</u></u>

De leden van het bestuur werken onbezoldigd voor de Belangenvereniging Longfibrosepatiënten Nederland. Er zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan de bestuurders. De in 2017 gemaakte kosten betreffen reis-, telefoon- en representatiekosten van bestuursleden.

JAARREKENING 2017

	Realisatie <u>2017</u>	Begroting <u>2017</u>	Realisatie <u>2016</u>
	€	€	€
<u>Algemene kosten</u>			
Administratie- en advieskosten	0	0	0
Representatiekosten	243	0	462
Bankkosten	181	0	143
Verzekeringen	167	0	167
Vrijwilligerskosten			
Overige algemene kosten	<u>392</u>	<u>0</u>	<u>500</u>
Totaal algemene kosten	<u><u>983</u></u>	<u><u>0</u></u>	<u><u>1.272</u></u>

G. Overige gegevens

Bestemming saldo

	€
Het saldo 2017 wordt als volgt verdeeld:	
- Continuïteitsreserve	28.698
- Pendersfonds	25.000
- Fonds speciale projecten	<u>25.000</u>
Totaal	<u><u>78.698</u></u>

Deze verdeling is verwerkt in de balans per 31 december 2017.